Americký lékař komentuje počty nakažených koronavirem: „Máme miliony případů, ale minimální množství úmrtí.“ YouTube smazalo jeho tiskovou konferenci

- CZ24 News | 13. května 2020

USA: Tisková konference dvou amerických lékařů, specialistů na urgentní medicínu v kalifornském Bakersfieldu, způsobila před dvěma týdny ve Spojených státech amerických doslova poprask. Dan Erickson a Artin Massihi na on-line tiskovce za účasti novinářů komentovali počty nakažených a zemřelých na koronavirus v USA, kterými děsí po celou dobu světová média veřejnost, a došli k zajímavým, leč, jak se ukázalo, značně diskutabilním závěrům.

Úvahy doktora Ericksona, který pochází z Norska, a tak se vyjadřuje i k situaci v jeho domovské zemi, skutečně stojí za pozornost, a to hned z několika důvodů. „Když se podíváme na Kalifornii, tato čísla jsou ze včerejška. *(Myšleno 23. 4.)*. Máme tu 33 865 případů Covid-19 z celkových 280 900 provedených testů. To znamená, že 12 % Kaliforňanů testovali kladně na Covid-19. Jak víte, prvotní modely byly žalostně nepřesné, předvídaly miliony případů úmrtí. To se ale neděje. (…) Máme tady 39,5 milionu obyvatel. Pokud uděláme základní výpočet na základě procenta nakažených, dostaneme asi 4,7 milionu případů Covid-19 jen v Kalifornii. Znamená to, že tento virus je rozšířený, což jsou dobré zprávy. V Kalifornii jsme zaznamenali 1227 úmrtí z možných 4,7 milionu případů. To znamená, že v Kalifornii máte šanci 0,03 %, že zemřete na Covid-19. Vyžaduje to karanténu? Vyžaduje to, aby lidé nechodili do práce?“ ptá se kalifornský lékař.

Videozáznam povídání doktora Ericksona a jeho kolegy Massihiho se stal okamžitě virálním internetovým hitem a nabyl obrovské popularity. Server YouTube ale video záhy smazal s odůvodněním, že doktoři „porušili pravidla komunity“. Server byl mnohými lidmi obviněn z cenzury. Schytali to ale i oba lékaři, na které se valí vlna kritiky kvůli nepřesným a zavádějícím údajům.

Na tomto případu je krásně vidět, jak není dobré vnímat svět černobíle. Ti, kteří chtějí věřit v nebezpečnost koronaviru, argumentují tím, že doktorům bylo smazáno video, protože šířili nepravdivé informace; ti, kteří považují humbuk kolem koronaviru za přehnaný a vidí v něm uměle nafouknutou bublinu, oběma lékařům zase blahořečí za to, že řekli pravdu. Málokdo se ale zabývá skutečnými fakty a tím, že pravda leží někde uprostřed.

Oba specialisté mluví na první pohled rozumně a argumentují na rozdíl od úřadů a zainteresovaných odborníků, kteří často šermují jednotlivými případy bez přepočtu na 100 tisíc obyvatel jako u chřipky – takže čísla postrádají výpovědní hodnotu –, docela logicky. Ale jen do doby, než zjistíte, jak zacházejí s čísly.

Na otázku novinářů, jak Dan Erickson k číslu 4,7 milionu případů došel, odpověděl, že „extrapolací“. Dostaneme-li ze skoro tří set tisíc testů 33 865 případů, jde o velmi početný vzorec, ze kterého už je podle něj možné analogicky vypočítat, kolik může být ve státě Kalifornie nakažených. Potažmo v celé zemi nebo v nejvíce zasaženém státě New York. „Případy koronaviru ze včerejška jsou: 256 272 případů v celém státě New York, kde provedli celkově 649 325 testů. To znamená, že 39 % New Yorčanů má Covid-19. Toto jsou veřejně dostupná data,“ vysvětluje doktor Erickson, který dále

jednoduchou extrapolací došel k počtu případů v celé komunitě. „649 tisíc testovaných lidí, to už je obrovský test, který nabízí velmi přesná data. To číslo je 39 %, odhadem by tedy mohlo být v New Yorku až 7,5 milionu nakažených. V New Yorku máme 19 410 úmrtí z 19 milionů lidí, což je 0,1 % šance úmrtí na Covid-19. A mají tam 92 % případů uzdravení."

Jednoduchými výpočty se lze podle doktora Ericksona dobrat toho, že koronavirus vykazuje podobná čísla jako chřipka. 64 milionů lidí v zemi by mohlo mít koronavirus oproti 50 až 60 milionům lidí, kteří měli v letech 2017–2018 chřipku. „Na Covid-19 máme i podobnou úmrtnost. V USA máme 43 545 úmrtí, podobně jako u chřipky v letech 2017 a 2018. Počet úmrtí se vždy pohybuje mezi 37 000 a 60 000 případy v USA. Každý rok. A vůbec se nemluví o pandemii, není žádná karanténa, žádné zavírání obchodů… Čím víc testujete, tím víc případů objevíte. Množství případů koronaviru půjde nahoru, ale úmrtnost se nemění, takže procento klesá a klesá. Chci, abyste si uvědomili, že máme miliony případů a malý počet úmrtí."

To, co doktor Erickson v „zakázaném" videu tvrdí, zní sice hezky, ale má to jeden zásadní háček. Testována totiž není celá populace ani reprezentativní vzorek, ale obvykle jen lidé, kteří mají potíže odpovídající koronavirovým či chřipkovým příznakům, popřípadě příznakům dalších virových onemocnění. U infekcí dýchacích cest, kam spadá koronavirus i chřipka, se obvykle nerozlišuje, o jaký konkrétní vir se jedná, neboť mají tyto nemoci takřka totožný průběh. Až letos se začal hledat koronavirus…

Někdo má virus chřipky, někdo koronavirus, někdo úplně jiný virus, vše ale spadá do skupiny respiračních onemocnění. Pokud bychom tedy z uvedených čísel mohli něco vyvozovat, pak nikoli počet nakažených v celé populaci, ale nanejvýš tak procento lidí ze skupiny nemocných infekcemi dýchacích cest, kteří mají zrovna koronavirus. A to ještě s vědomím, že ne každý, kdo má rýmu nebo kašel, se musel nutně běžet otestovat.

Určitě z tohoto vzorku ale nelze vyvozovat, kolik lidí je ve skutečnosti koronavirem nakažených, neboť testováni zdaleka nemuseli být lidé, kteří sice mají v těle virus, ale nevykazují žádné příznaky onemocnění, a tak ani nebyl důvod je testovat. Nejlépe vystihl chybnost Ericksonových počtů biolog Carl Bergstrom z Washingtonské univerzity, který se specializuje na modely šíření infekčních nemocí. Tento způsob extrapolace dat, jaký zvolili lékaři z Bakersfieldu, označil jako „odhadování průměrné výšky Američanů z lidí, kteří se pohybují na palubovce basketbalové soutěže NBA".

Důkazy, které kalifornští lékaři zvolili na podporu argumentace, že je koronavirus bouří ve sklenici vody, tak jejich snahu zcela degradují. A to přesto, že v kostce není jejich teze „hodně případů, ale minimální množství úmrtí" daleko od pravdy.

Média sice plní stránky zpravodajství informacemi o tom, jak jsou přeplněná krematoria či pohotovosti, v praxi to ale tak úplně nevypadá a tyto výkřiky je třeba brát s patřičnou rezervou. „Objem pacientů v Kalifornii se nám významně snížil. Jednotky intenzivní péče v nemocnicích jsou v podstatě prázdné. V nemocnicích se uzavírají celá podlaží, pacienti se posílají domů a doktoři se posílají na nucenou dovolenou. Tato věc není zdaleka tak smrtící, jak nám od začátku tvrdí média, a potvrzují to oficiální data," řekl ve videu doktor Erickson. Tato jeho slova potvrzují i zprávy z jiných koutů světa – navzdory tomu, že jsou pro pacienty s Covid-19 vyčleněny velké zdravotnické kapacity, zdaleka nejsou využity tak, jak se tvrdilo.

Když se jej jeden korporátní žurnalista zeptal na to, zda nevycházejí ta čísla dobře právě proto, že americká vláda nařídila občanům povinnou karanténu, vytáhl Erickson statistiky ze Skandinávie. „Když se mluví o systému karantény, automaticky ho musíte porovnat se systémem bez karantény. Ideální je Švédsko a Norsko. V Norsku je karanténa, ve Švédsku není. Co se v těchto dvou zemích stalo? Jsou zásadně odlišné? Došlo ve Švédsku k obřímu nárůstu případů? Nebyly v Norsku žádné

případy? Podívejme se na čísla. Švédsko má 15 322 případů Covid-19. Provedli 74 600 testování. Takže 21 % všech testovaných má nebo mělo Covid-19. Jakou má Švédsko populaci? Kolem 10,4 milionu lidí. (…) Kolik měli úmrtí? 1765. V Kalifornii bylo 1220 úmrtí i s karanténou. Všude je to stejné. Miliony případů, malé množství úmrtí. Tohle vidíme všude. Můžeme porovnat oba skandinávské národy, protože jsou podobné. Podívejme se na data z Norska. 7191 případů Covid-19. Celkem provedených testů 145 279. Takže 4,9 % testovaných mělo Covid-19. Populace v Norsku má 5,4 milionu lidí. Když data extrapolujeme, máme 1,3 milionu lidí. Jejich celkový počet úmrtí byl 182, celkem malý. Miliony případů, malý počet úmrtí. V Norsku máte 0,003 % pravděpodobnost úmrtí a 97 % míru zotavení. Jejich čísla jsou trochu lepší. Vyžaduje to ale karanténu, ztrátu práce a zničení ekonomiky?“

Zde je třeba opět oddělit hrušky od jablek. Když pomineme Ericksonovu špatnou extrapolaci (otázka je, zda je chybná úmyslně, či neúmyslně, a která varianta je horší), základní teze, že se výrazně neliší situace v zemích, kde byla zvolena přísná opatření, od zemí, kde jsou lidi v karanténě, sedí. Ani ve Švédsku, kde ve srovnání s jinými kouty Evropy nebyl život výrazněji omezen a vše fungovalo téměř ve standardním režimu, nedošlo k exponenciálnímu růstu nemoci, který by ospravedlňoval zastavení ekonomiky tak, jak vidíme v jiných zemích. Některé studie a názory expertů tvrdí, že velké množství lidí má koronavirus, aniž by o tom vědělo. Pokud by se toto číslo blížilo třeba 40 % populace, jak někteří experti v Česku i ve světě odhadují, skutečně by to znamenalo, že je virus výrazně méně nebezpečný, než vypadá z médií.

Platilo by tak spíše Eriksonovo „velké množství případů, malé množství úmrtí“. Sice nemůžeme vycházet z jeho čísel odhadujících počet nakažených, ale můžeme se držet počtu mrtvých, který se nikde nevymyká běžné chřipkové sezoně. Zde je ale potřeba zmínit jiný statistický trik, který používají státy zasažené koronavirem – do počtu obětí zahrnují s oblibou lidi, kteří zemřeli na rakovinu, infarkt nebo mrtvici, ale protože měli v těle zároveň virus, označují se jako „oběti koronaviru“. Na tohle jsou obzvláště velcí experti Italové. Nedávno vystoupil v parlamentu poslanec Vittorio Sgarbi a rozčiloval se, že 96,3 procenta udávaných obětí koronaviru zemřelo na něco úplně jiného.

I když vezmeme v úvahu, že testování v jednotlivých zemích nemusí být spolehlivé a zcela věřit nelze ani přesnosti uvedených dat, se kterými lze manipulovat, situace skutečně nevypadá hůře než u jiných respiračních onemocnění. Třeba právě u chřipky.

Od počátku se naopak zdá, že koronavirová krize posloužila jako záminka k něčemu mnohem většímu – utlumení světové ekonomiky.

Na případu tiskové konference Dana Ericksona a jeho kolegy je ale krásně vidět, jak musí být člověk při zacházení s informacemi obezřetný a nenaskočit na špek jenom proto, že se nám nějaký názor líbí nebo koresponduje s jinými fakty, jež toto tvrzení podporují. Ať už se někdo ve své horlivosti splete, nebo se chce zviditelnit a nezáleží mu na tom, jakou metodou toho docílí, je dobré mít na paměti, že méně je někdy více.

Milan Vidlák